
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۴۶۰

کتاب

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۴۶۰، «کن» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «کن» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «کن» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۴۶۰
ریشه	کن
تعداد تکرار	۱۲
تعداد مشتقات	۸
تعداد ریشه مرتبط	۷۸

فهرست مشتقات

۱. أَكِنَّةٌ (۳)	۲. أَكْتَانًا (۱)	۳. أَكْتَانًا (۱)	۴. أَكْنَنْتُمْ (۱)
۲. أَكِنَّةٌ (۱)	۳. أَكْتَانًا (۱)	۴. أَكْنَنْتُمْ (۱)	۵. أَمْكُنُونَ (۱)
۳. أَكْتَانًا (۱)	۴. أَكْنَنْتُمْ (۱)	۵. أَمْكُنُونَ (۱)	۶. تُكِنُّ (۲)
۴. أَكْنَنْتُمْ (۱)	۵. أَمْكُنُونَ (۱)	۶. تُكِنُّ (۲)	۷. مَكْنُونٌ (۲)
۵. أَمْكُنُونَ (۱)	۶. تُكِنُّ (۲)	۷. مَكْنُونٌ (۲)	۸. مَكْنُونٌ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابد (۱)	۱۷. جبل (۱)	۳۳. ریب (۴)	۴۹. علن (۲)	۶۵. نسو (۱)
۲. اجل (۱)	۱۸. جدل (۱)	۳۴. رئی (۱)	۵۰. عمل (۲)	۶۶. نسی (۱)
۳. اذن (۴)	۱۹. جعل (۶)	۳۵. سربال (۲)	۵۱. غفر (۱)	۶۷. نعم (۱)
۴. الله (۴)	۲۰. جناح (۱)	۳۶. سرر (۱)	۵۲. غلم (۱)	۶۸. نفر (۱)
۵. اله (۴)	۲۱. جنح (۱)	۳۷. سطر (۱)	۵۳. فقه (۳)	۶۹. نفس (۲)
۶. امن (۱)	۲۲. جیء (۱)	۳۸. سلم (۱)	۵۴. قدم (۱)	۷۰. نکح (۱)
۷. انن (۶)	۲۳. حتی (۲)	۳۹. سمع (۱)	۵۵. قرآن (۱)	۷۱. هدی (۲)
۸. اول (۱)	۲۴. حجب (۱)	۴۰. صدر (۲)	۵۶. قرء (۱)	۷۲. وحد (۱)
۹. اوی (۲)	۲۵. حذر (۱)	۴۱. طوف (۱)	۵۷. قلب (۴)	۷۳. وعد (۱)
۱۰. ائی (۲)	۲۶. حرر (۱)	۴۲. ظلل (۱)	۵۸. قول (۴)	۷۴. وقر (۴)
۱۱. ائی (۲)	۲۷. حلم (۱)	۴۳. ظلم (۱)	۵۹. کتب (۲)	۷۵. وقی (۲)
۱۲. بلغ (۱)	۲۸. خطب (۱)	۴۴. عرض (۲)	۶۰. کفر (۱)	۷۶. وله (۴)
۱۳. بیس (۱)	۲۹. خلق (۱)	۴۵. عرف (۱)	۶۱. کلل (۱)	۷۷. ولی (۱)
۱۴. بیض (۱)	۳۰. دبر (۱)	۴۶. عزم (۱)	۶۲. لعل (۱)	۷۸. یدی (۱)
۱۵. بین (۲)	۳۱. دعو (۲)	۴۷. عقد (۱)	۶۳. لولو (۲)	
۱۶. تمم (۱)	۳۲. ذکر (۳)	۴۸. علم (۶)	۶۴. مثل (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۳۵} وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النَّسَاءِ أَوْ أَكْنُتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عَلِيمَ اللَّهِ أَنَّكُمْ سَتَذَكُرُونَهُنَّ وَلَكِنْ لَا تُؤَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا وَلَا تَعْرَمُوا عُقْدَةَ التَّكَاثُرِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَفُورٌ حَلِيمٌ
۲. {الأنعام - ۲۵} وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كَلِمًا آيَةً لَا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءَكَ مُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ
۳. {النحل - ۸۱} وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمُ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ
۴. {الإسراء - ۴۶} وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوَّا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا
۵. {الكهف - ۵۷} وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا
۶. {النمل - ۷۴} وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ
۷. {القصص - ۶۹} وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ
۸. {الصافات - ۴۹} كَانَتْهُمْ بَيْضَ مَكْنُونٍ
۹. {فصلت - ۵} وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّا نَدْمُونَ
۱۰. {الطور - ۲۴} وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ
۱۱. {الواقعة - ۲۳} كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ
۱۲. {الواقعة - ۷۸} فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ